

SPRAWOZDANIE

Kluczowym celem konkursu edukacyjnego „Oszczędzam energię – chronię klimat” (Program ekozespołów), w którym wzięły udział ośmioosobowe ekozespoły ze świetlic środowiskowych w Nowej Wsi Wielkiej, Pogwizdowie i Paszowicach należące do Gminnego Ośrodka Kultury w Paszowicach, jest przeprowadzenie działań na rzecz poszanowania energii, zmniejszenie śladów ekologicznych dzieci i młodzieży, podejmowanie działań na rzecz społeczności lokalnej, tworzenie trwałych nawyków i zachowań ekologicznych, a także upowszechnienie tych działań w lokalnych mediach i na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Kultury w Paszowicach. W ramach tych działań dzieci i młodzież z terenu Gminy Paszowice uczestniczyły w szeregu zajęć, konkursów i doświadczeń dotyczących energii.

Pierwsze zajęcia związane z energią to audyt dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, którego celem było zwiększenie świadomości dzieci na temat ciepła i jego wpływu na człowieka. Zajęcia te odbyły się w Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa w Myśliborzu a udział w nich wzięło 45 uczniów. Na początku audytu uczniowie zapoznali się z pojęciem „ciepła” i „temperatury” oraz ze sposobami przenikania ciepła z materiałów cieplejszych do zimniejszych. Dyskutowali również na temat roli ciepła w życiu codziennym i w jaki sposób można zapewnić sobie komfort cieplny.

Następnie uczestnicy przeprowadzali doświadczenia związane z ogrzewaniem lub chłodzeniem z cyklu „Detektywi energii”, oraz zdobywali wiedzę na temat odnawialnych źródeł energii, siły wiatru, przewodzenia ciepła oraz konwekcji. Uczestnicy zostali podzieleni na trzy grupy. Pierwsza grupa wykonywała doświadczenie pt. „Poszukiwacze przeciągów”. Ich zadaniem było odnalezienie miejsc w sali gdzie występują przeciągi i zanotowanie, w którym miejscu są one silne, umiarkowane, słabe, lub gdzie zupełnie nie występują. Aby wykonać doświadczenie grupa musiała przygotować niezbędny do przeprowadzenia pomiaru detektor przeciągów za pomocą ołówka i folii plastikowej. Miejsca, które badano, to: drzwi, okna, wylot wentylatorów, drobny sprzęt mocowany na ścianach i suficie, skrzynka na listy, pęknięcia fundamentów i otwory, przez które przechodzą rury. „Detektywi” zanotowali, że silny przeciąg występuje przy wylocie wentylatora oraz przy skrzynce na listy. Przeciąg umiarkowany występował przy drzwiach, a słaby przy oknie i suficie. Przeciąg nie pojawił się natomiast przy otworach, przez które przeprowadzone są rury. Dzięki doświadczeniu uczestnicy mogli wyśledzić miejsca, w których mogą potencjalnie występować straty ciepła. Poza tym grupa wykonując doświadczenie „Gorące i zimne puszki” badała, jakie odpady można wykorzystać jako materiały izolacyjne. Doświadczenie wykazało, że dobrym izolatorem ciepła jest bawełna, gdyż gorąca woda, którą nalano do puszki i owinięto bawełnianym materiałem długo utrzymywała swoją temperaturę bez zmian. Dzięki wykonywanym doświadczeniom, uczestnicy nauczyli się sprawdzać miejsca, w których mogą pojawiać się przeciągi i jak można skutecznie izolować zimne i ciepłe przedmioty.

Podczas pobytu w CEEiK uczestnicy wykonywali jeszcze inne doświadczenia związane z odnawialnymi źródłami energii i siłą wiatru. Wymagały one od dzieci dokładności i skupienia. Pierwszym doświadczeniem była budowa turbiny wodnej. Do wykonania turbiny potrzebna była: plastikowa obcięta do połowy butelka, krótkie słomki, dratwa, gwoździe i palniki. Za pomocą rozgrzanego gwoździa należało wypalić pięć otworów u dołu butelki, w które włożono słomki. Pod wpływem mocnego strumienia wody butelka obracała się przypominając turbinę. Drugie doświadczenie polegało na badaniu siły wiatru. Rozwieszoną na stelażu bibułę wprawiano w ruch na trzy sposoby: za pomocą suszarki, wykonanego przez dzieci papierowego wachlarzyka,

oraz za pomocą podmuchu. Doświadczenie wykazało, że każdy sposób wprawiał bibułę w ruch z inną siłą, co świadczyło o występowaniu różnych rodzajów wiatru w przyrodzie, które możemy wykorzystać do pozyskiwania energii odnawialnej.

W drodze powrotnej z zajęć w CEEiK dzieci udały się jeszcze na wizytę badawczą do sklepu RTV i AGD AVANS w Jaworze, aby z pomocą pracowników sklepu sprawdzać klasę energetyczną sprzętu znajdującego się w sklepie. Od nich również dzieci uzyskały informacje na temat zużycia energii przez poszczególne urządzenia. Dotychczas wśród klas energetycznych mogliśmy wyróżnić klasy od A do G, gdzie A oznaczała urządzenia najbardziej efektywne, a klasa G najmniej efektywne. Obecnie w sklepach możemy się spotkać jedynie z urządzeniami, które posiadają klasy A i A+, gdyż wszyscy producenci sprzętów RTV i AGD produkują urządzenia energooszczędne, i jest to oczywiście pozytywna informacja. W przypadku obu klas zużycie energii jest porównywalne, a cena jest zależna od marki danego urządzenia.

Jednym z zadań konkursu „Oszczędzam energię – chronię klimat” było również przeprowadzenie audytu zużycia energii przez urządzenia elektryczne, w którym udział wzięło 20 dzieci. Umożliwił on określenie, jakie nawyki dzieci powinny zmienić, aby zmniejszyć zużycie energii. Dzięki audytowi uczniowie dowiedzieli się, które urządzenia pobierają najwięcej energii i w związku z tym, co można robić, by zmniejszyć nasze rachunki za prąd. Uczestnicy zajęć uświadomili sobie również, ile prądu można zaoszczędzić wyłączając urządzenia ze „stanu czuwania” lub wyłączając je, by niepotrzebnie nie pobierały energii, gdy w danym momencie nikt z nich nie korzysta.

Najlepszym sprawdzianem wiedzy zdobytej podczas audytu była zabawa w „podchody”, przeprowadzona 16 lutego, w ramach Festiwalu Nauki o Energii, w której wzięło udział 15 uczestników. Zostali oni podzieleni na trzy grupy. Kapitanem pierwszej była Aneta Chwast, pozostały skład to Daria Żołnierz, Izabela Goździk, Karolina Antropik i Weronika Goździk. Drużyna nr 2 to Natalia Staniszek, Zuzanna Chwast, Michał Krysiak, Wiktoria Staniszek, a kapitanem drużyny była Estera Ligęcka. Kapitanem trzeciej drużyny była Edyta Moneta, a wraz z nią zadania rozwiązywali: Patrycja Pawlaczek, Anna Łosik, Daria Jagła i Karolina Mycek. Zawodnicy musieli najpierw odnaleźć ukryte w budynku GOK zadania, a następnie poprawnie je rozwiązać. Pytania dotyczyły oczywiście wiedzy na temat energii, np. „Co odkrył Thomas Alva Edison?”, „Co oznaczają literki ABCDEFG na etykietach urządzeń AGD?”. Oprócz pytań były zagadki, wykreślanki, uczestnicy układali hasła i rymowanki na temat energii, szukali różnic na dwóch bardzo podobnych obrazkach itp. Zwyciężyła drużyna Estery Ligęckiej, ale pozostałe drużyny również uzyskały wysokie wyniki, tak więc nagrody należały się wszystkim.

Oprócz zabawy dzieci wzięły również udział w konkursie plastycznym „Oszczędzam energię”, którego celem było stworzenie komiksu obrazującego zasady oszczędzania energii, przybliżające zagadnienia związane z ekologią i rozwijające postawy ekologiczne. Uczestnikami konkursu były nie tylko ekozespoły, ale również dzieci, które biorą czynny udział w zajęciach organizowanych przez świetlice. Dzieci wykonały wiele ciekawych prac, z których powstała galeria.

Podsumowaniem festiwalu była zabawa taneczna, zorganizowana z pomocą ekozespołów dla dzieci z całego terenu gminy, w której uczestniczyło ok. 60 osób. Podczas dyskoteki nie mogło zabraknąć konkursów i zabaw związanych z energią, a w całą akcję chętnie włączyli się również rodzice, służąc swoją pomocą.

W ramach udziału w konkursie Programu ekozespołów „Oszczędzam energię – chronię klimat”, ekozespoły z Gminnego Ośrodka Kultury w Paszowicach zorganizowały również kampanię „Baterie zbieramy, o ekologię dbamy!”, by przestrzec mieszkańców swojej gminy

przed szkodliwym wpływem zużytych baterii na środowisko i zdrowie człowieka. Poprzez kampanię chciały uświadomić społeczność, że w bateriach znajduje się wiele szkodliwych substancji, m. in. toksycznych: metali ciężkich, elektrolitów mających właściwości żrące i korozyjne. Ekozespoły z GOK Paszowice zachęcały do całorocznej akcji zbierania baterii tymi słowami:

„Wprowadźmy wspólnie pożyteczną modę –
Zbierajmy baterie, by chronić przyrodę!
Te małe paluszki niepozornie wyglądają,
a wiele szkodliwych substancji zawierają:
I metale ciężkie toksycznie działające,
I elektrolity o właściwościach korozyjnych i żrących.
Więc dbajmy, by się nie poniewierały,
I naszej planety nie zatrzymały!
Segregując śmieci – przyrodę szanujesz
I przy tym zdrowie swoje ratujesz!”

We wszystkie działania ekozespoły włączyły się z ogromnym zaangażowaniem. Najlepiej świadczy o tym dokonany przez uczestników dwukrotny pomiar śladu ekologicznego. Pierwszy pomiar dla ekozespołu z Nowej Wsi Wielkiej wykazał średnią 2,6, a drugi 2,5. Pomiar początkowy dla ekozespołu z Pogwizdowa wynosił 2,7, natomiast końcowy 2,4. W przypadku ekozespołu z Paszowic pierwszy pomiar śladu wykazał średnią 3,1, a drugi 2,6. Widać więc, że ekozespołom w miarę możliwości udało się zmniejszyć zużycie zasobów naturalnych, poprzez wykonywanie prostych działań, takich jak np.: wymiana żarówek na energooszczędne, wyłączanie urządzeń ze stanu czuwania, częstsze korzystanie ze wspólnego dojazdu do szkoły itp. Tego typu działania przyniosły rezultaty, co można było zaobserwować podczas drugiego pomiaru śladu ekologicznego, gdyż wyniki były znacznie lepsze. Prócz dzieci pracujących w ekozespołach do wspólnych zadań i zajęć chętnie włączyli się inni uczniowie, których również zainteresowały zajęcia dotyczące oszczędzania energii. Dzięki doświadczeniom i badaniom, dzieci miały okazję się przekonać, że wiele zależy od ich postawy, że one także mogą mieć wpływ na ekologiczny styl życia w domu i w szkole.